

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

О. І. Жолнович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри трудового, аграрного та екологічного права
Львівського національного університету імені Івана Франка

УДК 349.243

РОБОЧЕ МІСЦЕ ЯК СКЛАДОВА НАЛЕЖНИХ УМОВ ПРАЦІ ЮРИСТА

Здійснено характеристику правових норм, що закріплюють вимоги до облаштування робочого місця та приміщень, де працюють юристи. Досліджується вплив робочого місця як складової умов праці на працездатність та здоров'я працівників юридичної сфери. Доводиться, що належним чином організовані умови праці мають надзвичайно важливе значення, оскільки можуть зумовити ефективність праці, підвищення її продуктивності або, навпаки, суттєво погіршити можливості працівника виконувати свої трудові функції. Робиться висновок, що під час проектування приміщень, у яких працюють юристи, необхідно керуватись нормами, які визначають місткість, санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги, вимоги до інженерного обладнання, розміщення та розмірів земельних ділянок, що закріплені у Державних будівельних нормах. У статті містяться пропозиції щодо вдосконалення робочого місця юристів та наголошується на більш точному виконанні роботодавцями відповідних законодавчих вимог з метою забезпечення права на належні, здорові та безпечні умови праці працівникам-юристам.

Ключові слова: умови праці, робоче місце, санітарно-гігієнічні вимоги, протипожежні вимоги, ергономічні вимоги.

Особливості умов праці працівників-юристів, шкідливі чинники, що впливають на них у процесі трудової діяльності, та фактори, що можуть зменшувати чи нейтралізувати професійні ризики в юриспруденції, наукою трудового права окремо не досліджувалися. Однак специфіка діяльності, яка характеризується напруженим процесом праці, вимушеною малорухливою позою під час виконання професійних завдань, суттєвим збільшенням впродовж робочого дня використання інформаційних та комп'ютерних технологій, призводить до значних негативних впливів на здоров'я та працездатність працівників-юристів. Ці та інші обставини потребують негайного свого вирішення як на теоретичному, так і на практичному рівні.

Окремі аспекти забезпечення належних та нешкідливих умов праці працівників свого часу досліджували С. А. Голощупов, С. А. Иванов, О. І. Процевський, Є. Б. Хохлов. Сьогодні вдосконалення правового регулювання охорони праці належить до кола інтересів таких українських науковців, як Л. О. Амелічева, У. П. Бек, Н. Д. Гетьманцева, П. О. Ізют, З. Я. Козак, І. І. Шамшина та ін.

Враховуючи відсутність комплексних теоретичних напрацювань у сфері охорони праці працівників у галузі юриспруденції, *метою статті* є характеристика вимог, що ставляться до облаштування робочого місця і приміщень, де працюють юристи, та вироблення практичних пропозицій задля забезпечення права працівників юридичних професій на належні, безпечні та нешкідливі умови праці і створення сприятливого мікроклімату під час виконання трудових обов'язків.

Професійна діяльність юристів в основному пов'язана із забезпеченням та оформленням людських стосунків, окресленням кола прав і обов'язків людей, а також ухваленням рішень, що впливають на їх долю. Виконання професійних обов'язків часто здійснюється в конфліктних, емоційно виснажливих умовах, особливо коли йдеться про працівників, які займаються ОРД, слідчих, адвокатів, прокурорів, суддів тощо. Вони представляють владу, є тими посадовими особами, які покликані захищати інтереси громадян, суспільства, держави від різних зазіхань, вирішувати соціальні і міжособистісні конфлікти.

Умови праці як явище об'єктивної дійсності формуються в процесі професійної діяльності внаслідок різних чинників соціально-економічного, техніко-організаційного та природно-кліматичного характеру, які мають відповідний вплив не тільки на здоров'я людини, а й на її працездатність, продуктивність праці і ставлення до неї.

Вони можуть зумовити ефективність праці, підвищення її продуктивності або, навпаки, суттєво погіршити можливості працівника виконувати свої трудові функції.

Невід'ємною складовою умов праці працівників юридичних професій є розміщення та планування самого приміщення, де відбувається трудова діяльність (суду, прокуратури, відділу міліції, нотаріальної контори тощо). Ці питання детально регулюються ДБН України "Будинки та споруди. Громадські будинки та споруди", затвердженими наказом Держбуду України від 4 серпня 1999 р. [2], а також ДБН України "Будинки та споруди. Суди", затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17 травня 2010 р. № 175 [3].

У Державних будівельних нормах України "Будинки та споруди. Громадські будинки та споруди" [2] визначено санітарно-гігієнічні вимоги до громадських будинків, у яких, як правило, розташовані робочі приміщення юристів.

Під час проектування громадських будинків необхідно керуватись нормами, що визначають місткість, санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги, вимоги до інженерного обладнання, розміщення та розмірів земельних ділянок закладів і підприємств обслуговування згідно з ДБН 360, а також передбачати обладнання і пристрої, що враховують потреби інвалідів та інших маломобільних груп населення згідно з вимогами будівельних норм [2].

Зокрема висота приміщень громадських будинків, що споруджуються над землею від підлоги до стелі проектується відповідно до технологічних вимог, але не менше як 3,0 м. У коридорах і холах допускається зменшення висоти до 2,5 м, а в допоміжних коридорах і складських приміщеннях — до 2,2 м.

Системи каналізації і водопостачання, у тому числі протипожежні системи, повинні проектуватися з додержанням вимог санітарних норм і правил 2.04.01, а також будівельних норм за видами будинків та споруд. А системи вентиляції і кондиціонування повітря, у тому числі аварійної протидимної вентиляції, опалення повинні проектуватися згідно із санітарними нормами і правилами 2.04.05 [2].

У чинних будівельних нормах насамперед наголошується, що розміри, розміщення і обладнання санітарно-гігієнічних приміщень повинні задовольняти

вимоги зручності користування, прибирання та дезінфекції; запобігання розповсюдженню інфекції, неприємних запахів, надмірної вологості, паразитичної фауни і мікрофлори. Основою розрахунку площі сангігієнічних приміщень є розрахункова чисельність осіб чоловічої та жіночої статі, що встановлюється завданням на проектування. Приміщення туалетів у громадських будинках і спорудах (крім відкритих спортивних споруд) необхідно розташовувати на відстані не більше 75 м від найбільш віддаленого місця постійного перебування людей [2].

Наявність чи відсутність медпункту також визначається завданням на проектування з урахуванням типового положення про установу. Кожен медпункт повинен мати щонайменше два приміщення загальною площею 16 м² [2].

Спеціальні вимоги до судових установ передбачені ДБН В.2.2–26:2010 “Будинки і споруди. Суди” [3]. У цих нормах закріплено загальні вимоги до будинків та їх окремих елементів (залів судових засідань, приміщень керівництва суду, робочих кабінетів суддів, кабінетів для працівників апарату суду, приміщень для обвинувачених (засуджених) та конвою, приміщень обслуговуючого призначення), вимоги до безпеки експлуатації будинків судів (захист від незаконних дій, пожежна безпека), інженерне обладнання (водопровід і каналізація, опалення, вентиляція і кондиціонування повітря, електрообладнання та електричне освітлення), сміттєвидалення, санітарно-гігієнічні та екологічні вимоги.

Залежно від ступеня доступності для відвідувачів і працівників суду приміщення будинку суду класифікуються на приміщення вільного доступу і приміщення службового призначення (зона обмеженого доступу), яка розмежується на зону, куди дозволяється заходити лише працівникам суду, і зону, доступ в яку дозволяється строго обмеженому колу працівників суду — приміщення для підсудних і конвою (у загальних судах) і т.д. Приміщення службового призначення повинні мати окремі сходово-ліфтові вузли та шляхи евакуації [3].

Кількість та типи залів судових засідань визначаються виходячи з чисельності суддівського корпусу, спеціалізації та рангу судової установи.

За спеціалізацією справ, що розглядаються у судах, зали судових засідань можуть поділятися на зали для розгляду цивільних (призначені для слухання цивільних, господарських та адміністративних спорів) та кримінальних справ.

Мінімальна загальна кількість залів судових засідань у судовій установі розраховується за питомими показниками загальної кількості залів судових засідань на одного суддю.

Згідно з вимогами вказаних ДБН кабінети суддів мають бути розміщені єдиним планувальним блоком із робочими приміщеннями помічників суддів і секретарів судових засідань. У кожного судді повинен бути окремий кабінет. Завданням на проектування може бути визначено облаштування кімнати відпочинку, суміжної з кабінетом голови суду та його заступників [3].

У судових установах зі штатною чисельністю семи і більше суддів має бути заплановано розміщення буфету з розрахунку одне посадкове місце на 4–5 співробітників. Площа приміщення залу для приймання їжі має становити не менше 12 м². Необхідно передбачати окремі зали для приймання їжі: один — для суддів, інший — для співробітників та відвідувачів. Додатково на кожному поверсі для співробітників може бути обладнана кімната з мікрохвильовою піччю та устаткуванням для приготування кави й інших напоїв [3].

У будинках судів з чисельністю 5 суддів і більше рекомендується відводити приміщення для соціально-психологічної реабілітації (розвантаження) співробітників суду. Розташовувати це приміщення бажано в найбільш “тихій зоні” будинку, віддаленій від основних людських потоків і з урахуванням розташування будинку суду щодо транспортних магістралей. У цій кімнаті має бути звукоізоляція та регульоване освітлення. У складі приміщень для соціально-психологічної реабілітації співробітників місцевих судових установ зі штатною чисельністю 30 суддів і більше,

в апеляційних і вищих судах доцільно передбачати кімнату для відпочинку співробітників суду та тренажерний зал із роздягальнями та душовими.

З метою впровадження заходів для забезпечення належних умов роботи суду та працівників апарату суду, забезпечення їх особистої безпеки, безпеки осіб, які перебувають у приміщенні суду, дотримання вимог громадського порядку в будинку суду, обов'язково мають бути передбачені конструктивно-технологічні заходи з охорони приміщень, а також визначено робочі місця співробітників підрозділів судової міліції чи державної охорони [3].

Будівельними нормами визначено також, що будинки судів мають бути обладнані господарсько-питним водопроводом холодної і гарячої води, побутовою каналізацією, водостоками та внутрішнім протипожежним водопроводом [3].

Встановлені також вимоги щодо електрообладнання та електричного освітлення приміщення суду. До прикладу, кожен зал судових засідань має бути обладнаний не менше, ніж п'ятьма електричними розетками для підключення ноутбуків юристів. Нарадчі кімнати мають бути забезпечені електричними мережами для встановлення офісної та копіювальної техніки. У робочих кабінетах пропонується передбачати локалізоване освітлення з розташуванням світильників, що враховує розміщення робочих місць [3].

Існують також спеціальні вимоги до облаштування робочих приміщень нотаріусів. Вони регламентуються Положенням про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності, що затверджене наказом Міністерства юстиції України від 23 березня 2011 р. № 888/5 [5].

Кожне робоче місце (контора) приватного нотаріуса має відповідати певного роду вимогам задля забезпечення належних умов праці та ефективного виконання своїх функцій нотаріусами.

Зокрема для забезпечення нотаріальної таємниці у приміщенні заборонено перебувати чи працювати особам, діяльність яких не пов'язана з учиненням нотаріальних дій чи наданням додаткових послуг правового чи технічного характеру, пов'язаних з ними. Дозволяється перебування осіб, які за договорами (угодами, контрактами) з приватним нотаріусом виконують роботи із забезпечення діяльності приватного нотаріуса (встановлення та обслуговування охоронного обладнання, оргтехніки тощо) чи проходять стажування [5].

Кожен нотаріус повинен мати окремий робочий кабінет площею не менше 10 м². Приватні нотаріуси, які здійснюють свою діяльність в одному приміщенні на підставі договору про співпрацю, не мають права працювати в одній кімнаті з особами, які допомагають іншим, приватним нотаріусом на підставі цивільно-правових, трудових договорів (помічники), стажистом приватного нотаріуса та з особами, діяльність яких не пов'язана з учиненням нотаріальних дій.

Стіни робочого кабінету нотаріуса мають бути зробленими з металопластикових або інших конструкцій та повинні бути непрозорими.

Приватний нотаріус може мати лише одне приміщення для розміщення робочого місця (контори), яке повинно знаходитись у межах нотаріального округу, в якому здійснюється нотаріальна діяльність [5].

Приміщення нотаріальної контори має бути захищене від несанкціонованого проникнення. Одним із засобів реагування на несанкціоноване проникнення є встановлена охоронна сигналізація. Крім того, нормами до облаштування робочого місця нотаріуса визначено, що входні двері повинні бути металеві чи захищені металевим ролетом, а вікна повинні бути обладнані металевими ґратами або захисними ролетами незалежно від поверху, на якому розташоване приміщення. Якщо стіни будівлі скляні, то на скло потрібно обов'язково нанести броньовану ударотривку плівку [5].

Особливі вимоги ставляться до облаштування архіву приватного нотаріуса та документів нотаріального діловодства. Вони мають зберігатися у металевій шафі у

робочому кабінеті приватного нотаріуса або у відповідно обладнаній для цього кімнаті. Шафи для зберігання архіву забороняється розташовувати у місцях, де сторонні особи можуть безперешкодно до них підійти. У випадку зберігання архіву приватного нотаріуса та документів нотаріального діловодства в окремій кімнаті на дверях такої кімнати має бути встановлений дверний замок [5].

Технічний персонал, який допомагає приватному нотаріусу на підставі цивільно-правового чи трудового договору (помічники), або стажисти нотаріуса повинні перебувати у відокремленій, належно пристосованій до умов роботи (стажування) та дотримання нотаріальної таємниці кімнаті [5].

На приміщення працівників інших юридичних професій поширюються загальні вимоги щодо облаштування, визначені ДБН України “Будинки та споруди. Громадські будинки та споруди”.

Робоче місце юриста можна також розглядати як певну зону (територіальний простір), що оснащена технічними засобами і в якій відбувається трудова діяльність працівника. Санітарні норми визначають робоче місце як місце постійного або тимчасового перебування працюючого в процесі трудової діяльності [7].

Тому комплекс певних організаційно-технічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності й привабливості праці та збереження здоров'я працівників, вважається організацією робочого місця. Під час організації робочих місць працівників різних юридичних професій використовується багато подібних заходів, однак чимало з них різняться та є специфічними залежно від характеру роботи.

Усе обладнання (оснащення) на робочому місці можна поділити на основне і допоміжне, постійне і тимчасове. Все обладнання, яке використовується в основному трудовому процесі, вважається основним, а те оснащення, яке не використовується під час виконання трудової функції, належить до допоміжного (наприклад, шафа для одягу). Постійними предметами обладнання є все те, що знаходиться на робочому місці незалежно від виконуваних у цей момент трудових процесів і операцій. Тимчасовими предметами обладнання виступають різного роду пристосування, графіки, таблиці, діаграми, засоби оргтехніки і зв'язку, що застосовуються тільки для здійснення певного трудового процесу або конкретної операції [8, с. 665].

Підбір основного і допоміжного обладнання робочого місця працівника потрібно проводити з урахуванням конкретних умов його діяльності, а також індивідуальних фізіологічних даних. До облаштування кабінетів осіб, які займаються розумовою працею, доцільно включати м'яке крісло для короткочасного відпочинку протягом робочого дня. Досвід багатьох людей свідчить про те, що 10–15 хв. відпочинку в розслабленому стані допомагає повністю усунути стомлення і відновити працездатність [8, с. 665].

Облаштовуючи робоче місце, насамперед, необхідно його правильно спланувати, тобто розробити найбільш раціональне взаємне розташування предметів і обладнання, оснащення необхідними засобами праці, а також оптимальне розміщення самого працівника для успішного виконання ним своїх функціональних обов'язків, економії його розумових і фізичних зусиль.

Конструкція робочого столу має відповідати сучасним вимогам ергономіки і забезпечувати оптимальне розташування на робочій поверхні використовуваного обладнання (дисплея, клавіатури, принтера) і документів. Висота робочої поверхні робочого столу з монітором комп'ютера має регулюватися в межах 680...800 мм, а ширина і глибина — забезпечувати можливість виконання операцій у зоні досяжності моторного поля. Робочий стіл повинен мати простір для ніг заввишки — не менше ніж 600 мм, завширшки — не менше ніж 500 мм, завглибшки (на рівні колін) — не менше ніж 450 мм, на рівні простягнутої ноги — ніж 650 мм [9, с. 69].

Робочий стілець має бути підйомно-поворотним, регульованим за висотою, з кутом і нахилом сидіння та спинки і за відстанню від спинки. Регулювання за кожним із параметрів має здійснюватися незалежно, легко і надійно фіксуватися.

Для зниження статичного напруження м'язів верхніх кінцівок потрібно використовувати стаціонарні або змінні підлокітники, що регулюються за висотою над сидінням і відстанню між підлокітниками. Поверхня сидіння і спинки стільця має бути напівм'якою з нековзним, повітронепроникним покриттям, що легко чиститься і не електризується. Робоче місце має бути обладнане також підставкою для ніг.

Важливим елементом робочого місця юриста є комп'ютерна техніка. Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 23 березня 2010 р. № 65 затверджено Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин [6].

Відповідно до цих правил площа приміщення, в якому розташовано ПК, має бути не меншою 6,0 м² з розрахунку на одне робоче місце. У приміщеннях з персональними комп'ютерами необхідно щоденно проводити вологе прибирання. Також у цих приміщеннях повинні бути медичні аптечки та система автоматичної пожежної сигналізації з димовими пожежними оповісниками і переносними вуглекислотними вогнегасниками.

Конструкція робочого місця користувача ПК має забезпечувати підтримання оптимальної робочої пози з такими ергономічними характеристиками: ступні ніг — на підлозі або на підставці для ніг; стегна — в горизонтальній площині; передпліччя — вертикально; лікті — під кутом 70°–90° до вертикальної площини; зап'ястя зігнуті під кутом не більше 20° відносно горизонтальної площини, нахил голови — 15°–20° відносно вертикальної площини [6].

Якщо використання персонального комп'ютера є основним видом діяльності, то ПК і його периферійні пристрої (принтер, сканер тощо) мають бути розміщені на основному робочому столі, як правило, з лівого боку. Якщо користування персональним комп'ютером періодичне, то він, як правило, розміщується на додатковому столі, зазвичай з лівого боку від основного робочого столу. Монітор та клавіатура мають розташовуватися на оптимальній відстані від очей користувача, але не ближче ніж 600 мм, з урахуванням розміру алфавітно-цифрових знаків та символів.

Крім того, облаштування робочих місць, обладнаних персональними комп'ютерами, повинно забезпечувати належні умови освітлення приміщення і робочого місця, відсутність відблисків, також оптимальні параметри мікроклімату (температуру, відносну вологість, швидкість руху, рівень іонізації повітря) та належні ергономічні характеристики основних елементів робочого місця [6].

Також, працюючи з персональними комп'ютерами, потрібно враховувати такі небезпечні і шкідливі фактори, як наявність шуму та вібрації, м'яке рентгенівське випромінювання, електромагнітне випромінювання, ультрафіолетове та інфрачервоне випромінювання, електростатичне поле між екраном і оператором та наявність пилу, озону, оксидів азоту й аероіонізації [4, с. 46].

Сьогодні практично всі види юридичної діяльності тісно пов'язані з використанням інформаційних і комп'ютерних технологій.

Зокрема, виходячи з вимог законів України від 5 листопада 1991 р. “Про прокуратуру”, від 4 лютого 1998 р. “Про Концепцію Національної програми інформатизації”, а також Указу Президента України 31 січня 2006 р. № 80/2006 “Про Єдину комп'ютерну інформаційну систему правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю”, прокуратурою активно реалізується “Концепція комп'ютеризації органів прокуратури”.

Широко використовуються комп'ютерні технології також у роботі правоохоронних органів. Зокрема розроблена спеціальна комп'ютерна програма “Автоматизоване робоче місце слідчого — Інформаційна система”, призначена для організації роботи слідчого з інформаційними базами даних службового використання (правова інформація, накази, список контактів). Система дозволяє оптимізувати виконання основних завдань пов'язаних з роботою слідчого.

Робота з персональними комп'ютерами зумовлює необхідність дотримання умов електробезпеки, що є системою організаційних та технічних заходів і засобів, які забезпечують захист людей від шкідливого та небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електрики.

Організація безпечної експлуатації електроустановок передбачає утримання, експлуатацію та обслуговування електроустановок відповідно до вимог галузевих нормативних документів. Питання безпечної експлуатації електроустановок регулює державний нормативний акт про охорону праці — ДНАОП 0.00–1.21–98 “Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів”. З метою забезпечення належного рівня електробезпеки один раз на три роки роботодавець організовує проведення підтвердження відповідності обладнання нормативним та експлуатаційним вимогам стану безпеки електроустановок [4, с. 69].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що роботодавці та й самі працівники-юристи надзвичайно мало уваги присвячують проблемі облаштування робочого місця. Так, у переважній більшості судів не дотримано вимог ДБН України “Будинки та споруди. Суди”, що ставляться до приміщень, де працюють судді та інші працівники-юристи. Широке використання в процесі юридичної діяльності технічних засобів, зокрема комп'ютерної техніки, також потребує додаткових заходів для облаштування робочого місця. Вважаємо за доцільне передбачити в законодавчих актах обов'язкове проведення атестації робочого місця тих юристів, які постійно працюють із комп'ютерною технікою.

Також значно покращив би стан відповідності робочого місця юриста нормам охорони праці атестаційний паспорт робочого місця, який пропонують запровадити деякі науковці [1, с. 55]. У ньому зазначалися б усі характеристики умов праці, включаючи наявність небезпечних і шкідливих виробничих факторів (шуму, вібрації, випромінювання та ін.). Крім того, доречно було б закріплювати у цьому паспорті можливі санітарно-побутові та лікувально-профілактичні заходи, встановлений режим роботи і відпочинку, забезпечення працівника засобами індивідуального захисту, періодичність проходження медогляду та ін.

На жаль, сьогодні все ще велика кількість юристів працює на робочих місцях, що не відповідає нормам за площею, освітленістю, провітрюваністю та обігрівом. Не у всіх цих працівників відповідні столи і стільці. Все це призводить до швидкої стомлюваності, захворювань зору, опорно-рухового апарату, нервово-емоційного виснаження і, як наслідок, зниження працездатності. Вважаємо, що тим роботодавцям, у яких працюють юристи, необхідно більш чітко виконувати законодавчі вимоги щодо облаштування робочих місць своїх працівників з метою забезпечення їх права на належні, здорові та безпечні умови праці.

Список використаних джерел

1. Гетьманцева, Н. Д. Право працівника на охорону праці та його гарантії [Текст] / Н. Д. Гетьманцева // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 70. Правознавство. — Чернівці : Рута, 1999. — С. 55–58.
2. Державні будівельні норми України В.2.2–9–2009 “Тромадські будинки та споруди. Основні положення” : наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва від 30.12.2009 р. № 705 [Електронний ресурс] НАУ–Online. — URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0705661-09>.
3. Державні будівельні норми України В.2.2–26:2010 “Будинки та споруди. Суди” : наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 р. № 175 [Електронний ресурс] Інженерно-технічний центр “Спецтехнології”. — URL : http://specteh.dn.ua/images/stories/normativnye_dokumenty/04_dbn_v.2.2-262010_sudi.pdf
4. Охорона праці [Текст] : навч. посіб. / за ред. З. М. Яремка. — Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. — 169 с.
5. Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності : наказ Міністерства юстиції України

- від 23.03.2011 р. № 888/5 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0406-11>
6. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин : наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 23.03.2010 р. № 65 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0293-10>.
7. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042–99 : постанова Міністерства охорони здоров'я України № 42 від 01.12.1999 р. [Електронний ресурс] Нормативно-директивні документи МОЗ України. — URL : <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=1972>.
8. Теорія управління органами внутрішніх справ [Текст] : підручн. / за ред. Ю. Ф. Кравченка. — К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. — 702 с.
9. Хоміцька, О. Санітарія та гігієна робочого місця в офісі / О. Хоміцька [Електронний ресурс] Все про трудове право. — URL : <http://trudovepravo.com.ua/sanitation-in-office>.

*Рекомендовано до друку кафедрою трудового, аграрного та екологічного права
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 3 від 6 листопада 2013 року)*

Надійшла до редакції 30.10.2013

Жолнович О. І. Рабочее место как составляющая надлежащих условий труда юриста

Осуществлено анализ правовых норм, которые устанавливают требования к обустройству рабочего места и помещений, в которых работают юристы. Исследуется влияние рабочего места как составляющей условий труда на трудоспособность и здоровье работников юридической среды. Доказывается, что должным образом организованные условия труда имеют большое значение, поскольку могут способствовать эффективности труда, повышению его продуктивности или, наоборот, существенно ухудшить возможности работника исполнять свои трудовые функции. Делается вывод, что во время проектирования помещений, в которых работают юристы, необходимо руководствоваться нормами, определяющими емкость, санитарно-гигиенические и противопожарные требования, требования к инженерному оборудованию, размещению и размерам земельных участков, которые закреплены в Государственных строительных нормах. 4В статье содержатся предложения по совершенствованию рабочего места юристов, и акцентируется на более точном выполнении работодателями соответствующих законодательных требований с целью обеспечения права на надлежащие, здоровые и безопасные условия труда работникам-юристам.

Ключевые слова: условия труда, рабочее место, санитарно-гигиенические требования, противопожарные требования, эргономические требования.

Zholnovych, O. I. Workplace as a Part of Appropriate Working Conditions for a Lawyer

The article is devoted to the characteristics of legal rules that establish requirements for the arrangement of the workplace and buildings where the lawyers work. The influence of the workplace as a part of the working conditions on the efficiency and health of the legal sector employees is examined. It is grounded that properly organized working conditions are extremely important since they can cause the efficiency of labour, increase productivity or, conversely, significantly degrade the capabilities of the employee to perform their labour functions. It is concluded that in the design space where the lawyers should work the rules that determine the capacity, health and safety and fire requirements, requirements to the engineering equipment, to location and size of land plots that are enshrined in the State building codes have to be kept. The other proposals how to improve the workplace of the lawyers are made in the article and it is also emphasized on the necessity to perform relevant legislative requirements by the employers more accurate. It can help to ensure the right to appropriate, healthy and safe working conditions for jurists.

Keywords: working conditions, workplace, health and safety requirements, fire protection requirements, ergonomic requirements.